

ЗАТВЕРДЖЕНО

Рішення виконавчого комітету

Вараської міської ради

_____ 2023р. № _____

ПОЛОЖЕННЯ

про порядок встановлення, обліку та демонтажу пам'ятних знаків та меморіальних дощок на території Вараської міської територіальної громади 4200-П-08

І. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

1.1. Положення про порядок встановлення, облік та демонтаж пам'ятних знаків та меморіальних дощок на території Вараської міської територіальної громади (далі – Положення) розроблено відповідно до Законів України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про охорону культурної спадщини», «Про культуру» з метою впорядкування та регламентації діяльності зі встановлення та демонтажу пам'ятних знаків та меморіальних дощок, увічнення пам'яті видатних осіб України та світу і вшанування визначних історичних подій, що відбулися в Вараській міській територіальній громаді, підвищення туристичної привабливості, формування та збереження історико-культурного середовища.

1.2. Це Положення визначає:

підстави для прийняття рішень про вшанування пам'яті шляхом становлення пам'ятних знаків та меморіальних дощок;

порядок розгляду клопотань, ухвалення рішень та правила встановлення, демонтажу пам'ятних знаків та меморіальних дощок;

правила проектування, виготовлення та встановлення пам'ятних знаків та меморіальних дощок;

порядок збереження пам'ятних знаків та меморіальних дощок;

порядок обліку пам'ятних знаків, меморіальних дощок;

порядок демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних дощок;

порядок вирішення спорів.

1.3. **Пам'ятний знак** - архітектурно-скульптурний твір малої форми у вигляді стели, обеліску, колони, пам'ятного каменю, монументально-декоративної або паркової скульптури, що встановлюється на території громади з метою вшанування визначних подій в історії країни, міста, села та пам'яті діячів місцевого, всеукраїнського та світового значення.

Меморіальна дошка - архітектурно-скульптурний твір малої форми у



вигляді плити, встановлений на фасаді будівлі, історико-культурних об'єктах чи пам'ятних місцях із лаконічним текстом-написом, що відображає суть події або заслуги особи, на честь якої встановлюється. У композицію меморіальної дошки може бути включене скульптурне портретне зображення та елементи тематичного декору.

Пам'ятні знаки, меморіальні дошки виготовляються за погодженим ескізним проектом, визначеним цим Положенням.

II. ПІДСТАВИ ДЛЯ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ ПРО ВШАНУВАННЯ ПАМ'ЯТІ ШЛЯХОМ ВСТАНОВЛЕННЯ ПАМ'ЯТНИХ ЗНАКІВ ТА МЕМОРІАЛЬНИХ ДОЩОК

2.1. Підставами для прийняття рішення про встановлення пам'ятних знаків та меморіальних дощок є:

значущість події в історії населених пунктів, розташованих на території Вараської міської територіальної громади;

наявність офіційно визнаних досягнень особи в державній, громадській, політичній, військовій, виробничій і господарській діяльності, в науці, техніці, літературі, мистецтві, культурі та спорті;

підтвердження історико-архівними та нагородними документами заслуг особи перед громадою і Україною;

наявність архівних матеріалів або наукових досліджень, що вказують на зв'язок між видатною історичною подією, життєдіяльністю видатної особи та адресою встановлення пам'ятного знака, меморіальної дошки.

2.2. Увічненню підлягає пам'ять про осіб, що загинули (померли) під час проходження військової служби в зоні проведення бойових дій, здійснення заходів із забезпечення національної безпеки і оборони.

III. ПОРЯДОК РОЗГЛЯДУ КЛОПОТАНЬ, УХВАЛЕННЯ РІШЕНЬ ТА ПРАВИЛА ВСТАНОВЛЕННЯ, ДЕМОНТАЖУ ПАМ'ЯТНИХ ЗНАКІВ, МЕМОРІАЛЬНИХ ДОЩОК

3.1. Клопотання щодо встановлення пам'ятних знаків та меморіальних дощок (далі - клопотання) розглядає Комісія з питань встановлення пам'ятних знаків та меморіальних дощок на території Вараської міської територіальної громади (далі – Комісія), яка утворюється виконавчим комітетом Вараської міської ради.

3.2. Ініціаторами встановлення пам'ятних знаків та меморіальних дощок можуть бути міський голова, органи виконавчої влади, органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, місцеві осередки політичних партій, творчі спілки, громадські об'єднання і трудові колективи (далі - ініціатор).

3.3. Клопотання подається до відділу архітектури та містобудування виконавчого комітету Вараської міської ради (далі - відділ АМБ ВК ВМР). У клопотанні необхідно обґрунтувати доцільність встановлення пам'ятного знака,



меморіальної дошки, запропонувати місце розташування, зазначити джерела фінансування робіт або послуг з виготовлення і встановлення пам'ятного знака чи меморіальної дошки.

3.4. Перелік документів, що подаються до клопотання:

біографічна (історична) довідка про людину чи знаменну подію, на честь якої встановлюється пам'ятний знак, меморіальна дошка з обов'язковим посиланням на історичні, архівні документи чи інші достовірні джерела інформації;

погодження органу охорони культурної спадщини, якщо будівля, на якій розміщено меморіальну дошку віднесена до категорії об'єктів культурної спадщини, чи пам'ятний знак встановлений в охоронній зоні;

ескізний проєкт пам'ятного знака, меморіальної дошки (текстова або з барельєфом) і тексту напису;

згода членів сім'ї особи, пам'ять про яку увічнюється, або обґрунтування неможливості отримання такої згоди;

згода балансоутримувача будівлі.

Ескізні проєкти пам'ятних знаків, меморіальних дощок погоджуються в відділі АМБ ВК ВМР.

3.5. За результатами розгляду клопотань Комісія може прийняти такі рішення:

підтримати клопотання і рекомендувати виконавчому комітету Вараської міської ради прийняти рішення про надання дозволу на проєктування та встановлення пам'ятного знака, меморіальної дошки;

перенести розгляд клопотання на термін, визначений Комісією, у зв'язку з необхідністю отримання додаткових відомостей і документів;

рекомендувати ініціатору вшанувати пам'ять про подію або особу в іншій формі (у формі скульптурного портрета, бюста, тематичної композиції в інтер'єрі будівлі або на закритій території);

мотивовано відхилити клопотання.

3.6. Рішення приймається більшістю голосів членів Комісії, які присутні на засіданні, відкритим голосуванням і відображається в протоколі, який підписується головою, в разі його відсутності – заступником голови Комісії та секретарем Комісії.

3.7. Після підписання протоколу засідання письмові повідомлення про рішення Комісії направляються ініціатору.

3.8. Для підготовки проєкту рішення виконавчого комітету Вараської міської ради про надання дозволу на проєктування та встановлення пам'ятних знаків та меморіальних дощок пропозиції Комісії направляються в відділ АМБ ВК ВМР. У разі, коли встановлення пам'ятних знаків та меморіальних дощок потребує погодження органу охорони культурної спадщини - у Департамент культури, туризму, молоді та спорту виконавчого комітету Вараської міської ради (далі - Департамент КТМС ВК ВМР).

3.9. Комісія має право також ініціювати та рекомендувати встановлення



пам'ятних знаків та меморіальних дощок за рахунок коштів міського бюджету в рамках відповідних цільових програм.

3.10. На підставі пропозицій Комісії виконавчий комітет Вараської міської ради приймає рішення про надання дозволу на проектування та встановлення пам'ятних знаків та меморіальних дощок.

3.11. Комісія також розглядає звернення ініціаторів щодо демонтажу пам'ятного знака, меморіальної дошки і подає відповідні пропозиції відділу АМБ ВК ВМР для підготовки проєкту рішення виконавчого комітету Вараської міської ради.

ІV. ПРАВИЛА ПРОЄКТУВАННЯ, ВИГОТОВЛЕННЯ ТА ВСТАНОВЛЕННЯ ПАМ'ЯТНИХ ЗНАКІВ ТА МЕМОРІАЛЬНИХ ДОЩОК

4.1. Вшанування пам'яті видатних осіб, відзначення визначних подій здійснюється, як правило, однією формою увічнення. Якщо пам'ять особи вже вшановано в інших формах (присвоєно ім'я особи установі, названо на її честь вулицю, сквер, встановлено пам'ятник, бюст), пам'ятні знаки, меморіальні дошки не встановлюються.

4.2. Тексти написів на пам'ятних знаках, меморіальних дошках подаються українською мовою в простій, стислій формі без скорочень. Тексти написів, пов'язані з діями інших національних культур, можуть також дублюватися мовою народу, до якого належить особа, пам'ять якої увічнюється.

4.3. Тексти написів на пам'ятних знаках та меморіальних дошках можуть містити стислу характеристику події, якій присвячені, вказувати на зв'язок події з адресою, де встановлений пам'ятний знак, меморіальна дошка, та на дати, які визначають період, протягом якого видатна особа або подія були пов'язані з цією адресою. У тексті обов'язково вказується прізвище, ім'я та по батькові видатної особи, на честь якої встановлюється пам'ятний знак, меморіальна дошка.

4.4. Розмір меморіальних дощок визначається обсягом інформації, що на них розміщується, наявністю портретного зображення, декоративних елементів і повинен бути сумірний будівлі або споруді, на якій встановлюється, але розміром не більше 50x100 см.

4.5. Ескізний проєкт пам'ятних знаків та меморіальних дощок повинен відображати місце встановлення, розміри, матеріал, шрифт, деталі зображення. Проєктне рішення має відповідати архітектурним вимогам місцевості чи будівлі, де вони встановлюються. Пам'ятні знаки, меморіальні дошки виготовляються з довговічних матеріалів: природного каменю (мармуру, граніту тощо) чи металевого сплаву (бронзи, чавуну, алюмінію).

4.6. Проектування та встановлення пам'ятних знаків, меморіальних дощок здійснюється відповідно до договорів, укладених між замовником (ініціатором) і виконавцем (підрядником). Замовник визначає форму проектування пам'ятних знаків, меморіальних дощок (конкурс, індивідуальне замовлення), виконавців (підрядників) щодо виконання в матеріалі (натурі) та встановлення пам'ятних



знаків, меморіальних дощок.

4.7. Пам'ятні знаки, меморіальні дошки встановлюються, як правило, не раніше ніж через 1 рік після смерті особи, пам'ять про яку увічнюється. Обмеження щодо термінів встановлення не поширюються на осіб, удостоєних звання «Герой України», «Почесний громадянин Вараської міської територіальної громади».

V. ПОРЯДОК ЗБЕРЕЖЕННЯ ПАМ'ЯТНИХ ЗНАКІВ ТА МЕМОРІАЛЬНИХ ДОЩОК

5.1. Після встановлення пам'ятний знак, меморіальна дошка є невід'ємним художньо-архітектурним елементом будівлі, території.

5.2. Балансоутримувачі забезпечують їх збереження та утримання в належному естетичному вигляді за рахунок власних коштів.

5.3. Реставрація або відновлення пам'ятного знака, меморіальної дошки здійснюється балансоутримувачем за погодженням з відділом АМБ ВК ВМР та Департаментом КТМС ВК ВМР.

VI. ПОРЯДОК ОБЛІКУ ПАМ'ЯТНИХ ЗНАКІВ, МЕМОРІАЛЬНИХ ДОЩОК

6.1. Облікова інформація про пам'ятні знаки, меморіальні дошки відображається у їх паспортах.

6.2. Паспорт містить:

копію клопотання про встановлення пам'ятного знаку, меморіальної дошки;

біографічну (історичну) довідку про людину чи знаменну подію, на честь якої встановлюється пам'ятний знак, меморіальна дошка з обов'язковим посиланням на історичні, архівні документи чи інші достовірні джерела інформації;

погодження органу охорони культурної спадщини, якщо будівля, на якій розміщено меморіальну дошку віднесено до категорії об'єктів культурної спадщини, чи пам'ятний знак встановлений в охоронній зоні;

копію рішення про надання дозволу на проєктування та встановлення пам'ятного знаку, меморіальної дошки;

копію затвердженого тексту напису;

копію затвердженого ескізу (проєкту);

фото пам'ятного знаку, меморіальної дошки;

відомості про автора, розміри та матеріал пам'ятного знаку, меморіальної дошки;

відомості про балансоутримувача пам'ятного знаку, меморіальної дошки;

інформацію про взяття на облік як пам'ятку культурної спадщини (за наявності).

6.3. Примірники паспортів пам'ятних знаків, меморіальних дощок зберігаються у Департаменті КТМС ВК ВМР;



6.4. Пам'ятні знаки, меморіальні дошки можуть бути складовою частиною об'єкту культурної спадщини, та можуть бути визначені також окремо пам'ятками монументального мистецтва (якщо знак чи дошка має високу художню цінність) у порядку, визначеному чинним законодавством.

VII. ПОРЯДОК ДЕМОНТАЖУ ПАМ'ЯТНИХ ЗНАКІВ, МЕМОРІАЛЬНИХ ДОЩОК

7.1. Демонтаж пам'ятних знаків та меморіальних дощок відбувається:
у разі відсутності документів на встановлення пам'ятного знака, меморіальної дошки;

у разі виявлення потреби у виконанні ремонтних та реставраційних робіт будівлі, на якій розташовані меморіальні дошки, на період проведення вказаних робіт;

перед знесенням будинку;

на виконання вимог чинного законодавства України.

При відсутності дозволу на встановлення пам'ятних знаків та меморіальних дощок Комісія готує акт про виявлення самовільно встановлених пам'ятних знаків, меморіальних дощок та підтверджуючі фотоматеріали для розгляду на своєму засіданні, а в подальшому на засіданні виконавчого комітету міської ради.

У разі виникнення потреби у проведенні ремонту та реконструкції будівлі балансоутримувач здійснює демонтаж, забезпечує збереження меморіальних дощок і після закінчення робіт розміщує їх на колишнє місце за рахунок власних засобів.

7.2. У разі демонтажу пам'ятних знаків, меморіальних дощок балансоутримувачем ініціатор письмово повідомляє Комісію про демонтаж, його причину, зазначаються відповідальні виконавці, строки та місце зберігання пам'ятних знаків, меморіальних дощок на період проведення робіт.

7.3. У випадку прийняття виконавчим комітетом Вараської міської ради рішення про демонтаж самовільно встановлених пам'ятних знаків, меморіальних дощок, особи, які без відповідного дозволу їх встановили, повинні провести демонтаж в термін, визначений рішенням виконавчого комітету Вараської міської ради.

7.4. Про демонтаж пам'ятного знака, меморіальної дошки складається акт, який підписується балансоутримувачем та уповноваженим представником відділу АМБ ВК ВМР .

7.5. Демонтаж або перенесення пам'ятних знаків, меморіальних дощок з метою розміщення інформаційно-рекламних об'єктів не допускається.

7.6. Відповідальність за збереження, санітарний та естетичний стан пам'ятних знаків, меморіальних дощок покладається на балансоутримувачів відповідних об'єктів.

Знесення, переміщення та заміна пам'ятних знаків, меморіальних дощок



здійснюється відповідно до цього Положення та вимог чинного законодавства України.

VII. ПОРЯДОК ВИРІШЕННЯ СПОРІВ

Спори і розбіжності, які можуть виникнути при виконанні вимог цього Положення, вирішуються згідно з чинним законодавством.

Міський голова

Олександр МЕНЗУЛ

